

Kehäradan taide on vuoden 2015 Ympäristötaidekohde

Erja Väyrynen, asiamies,
Ympäristötaiteen Säätiö
www.ymparistotaide.fi

Ympäristötaiteen säätiö valitsee vuosittain yhden teoksen tai teoskokonaisuuden vuoden ympäristötaidekohteeksi. Kunniakirjan tavoitteena on nostaa esiin ympäristötaiteen erilaisia muotoja ja mahdollisuuksia sekä kiittää ja kannustaa ympäristötaideteosten tekijöitä ja tilaajia.

Vuoden ympäristötaidekohde -kunniakirjan 2015 sai Kehäradan taide. Kunniakirjat ojennettiin Kulttuuritalolla 21.1.2016 kokonaisuuden tilaajille Vantaan kaupungille, Liikennevirastolle ja Finavia Oy:lle

Taidetta arkeen

1.7.2015 käyttöön otettu Kehärata on yksi pääkaupunkiseudun viime vuosien merkittävistä joukkoliikennehankkeista. Radan- ja asemienkäyttäjien arkea ilahduttavat asemakohtaisesti suunnitellut taideteokset, kuten *Aarne Jämsän* "Helman heilahdus" Lentoaseman rautatieasemalla ja *Tuula Närhisen* "Animaatio" Leinelän asemalla.

Kehäradan taide on oiva esimerkki taiteen nivomisesta osaksi julkista ympäristöä suunnitteluvaiheesta lähtien. Vantaan kaupunki on asemakaavaa tehdessään edellyttänyt, että Kehäradan vartta elävoitetaan taiteen keinoin. Käytännön toteutusta ohjaakin projektille 2010 laadittu Kehäradan ympäristötaiteen kaava. Sen toimeenpanossa kukin asema on saanut taiteen avulla omaleimaisen identiteetin. Asemien käyttäjille on viestitetty ympäristön rakentajien myönteisestä ja käyttäjiä kunnioittavaa suhtautumista arkiseen tilaan.

Monen toimijan yhteispeli

Kehäradan ja sen asemien rakentamista leimaa monen toimijan monimutkainen ja pitkäaikainen yhteispeli. Myöntämällä kunniakirjan Kehäraprojektin keskeisille osapuolille säätiö haluaa erityisesti kiittää ja korostaa tilaajien merkittävää roolia ympäristötaiteen toteutamisessa. Kehäradan taide kertoo tilaajien ymmärtävän omaleimaisen ja vetovoimaisen ympäristön merkityksen käyttäjille.

Ympäristötaiteen säätiön hallitus perustee valintaansa toteamalla muun muassa: "Raide-

liikenteen ympäristöön ja visuaalisuuteen on muualla maailmassa kiinnitetty paljon huomiota. Suomessa panostukset ovat olleet varsin vaatimattomia ja tapauskohtaisia. Kehäradan kaltaisissa suurhankkeissa taide on palapelin osasista yksi pienimmistä. Lopputuloksessa taide on kuitenkin asemien ja radan käyttäjille yksi näkyvimmistä elementeistä. Kehäradan taiteen nostaminen viime vuoden merkittävämmäksi ympäristötaidekohteeksi haastaakin kaikki ratahankkeet kiinnittämään huomiota ympäristön visuaalisuuteen ja taiteeseen – joukkoliikenteen käyttäjien, asukkaiden, työmatkalaisten ja matkailijoiden – jokapäiväiseen ympäristöön."

Tilaajista Vantaa on myös osoittanut edelläkävijyyttä Kehäradan varren asuinalueiden taiteistamisessa, erityisesti Leinelässä ja Kivistössä.

1 Vantaan kaupungin, Liikenneviraston ja Finnavian edustajat vastaanottivat Vuoden Ympäristötaidekohde-kunniakirjat Kulttuuritalolla tammikuussa Betonin Innovaatiot-seminaarin yhteydessä. Kuvassa vasemmalta Vantaalta kaavoituspäälikkö *Lea Varpanen*, puistosuunnittelupäälikkö *Hanna Keskinen* ja projektipäälikkö *Harri Johansson*, *Jorma Mukala* ja *Erja Väyrynen* Ympäristötaiteen säätiöstä, Liikennevirastosta projektipäälikkö *Juha Kansonen* sekä Finavian tekninen johtaja *Henri Hansson*.

2 Tuula Närhisen "Animaatio" -teos, 2015, Leinelän asemalla.

3 Mikko Rikalan ja Liisa Ilveskorven suunnittelema Kehäradan tukimuuriteos "Kaupunki" Kivistössä. Teos on toteutettu Graafisen betonin tekniikalla betonielementteihin.

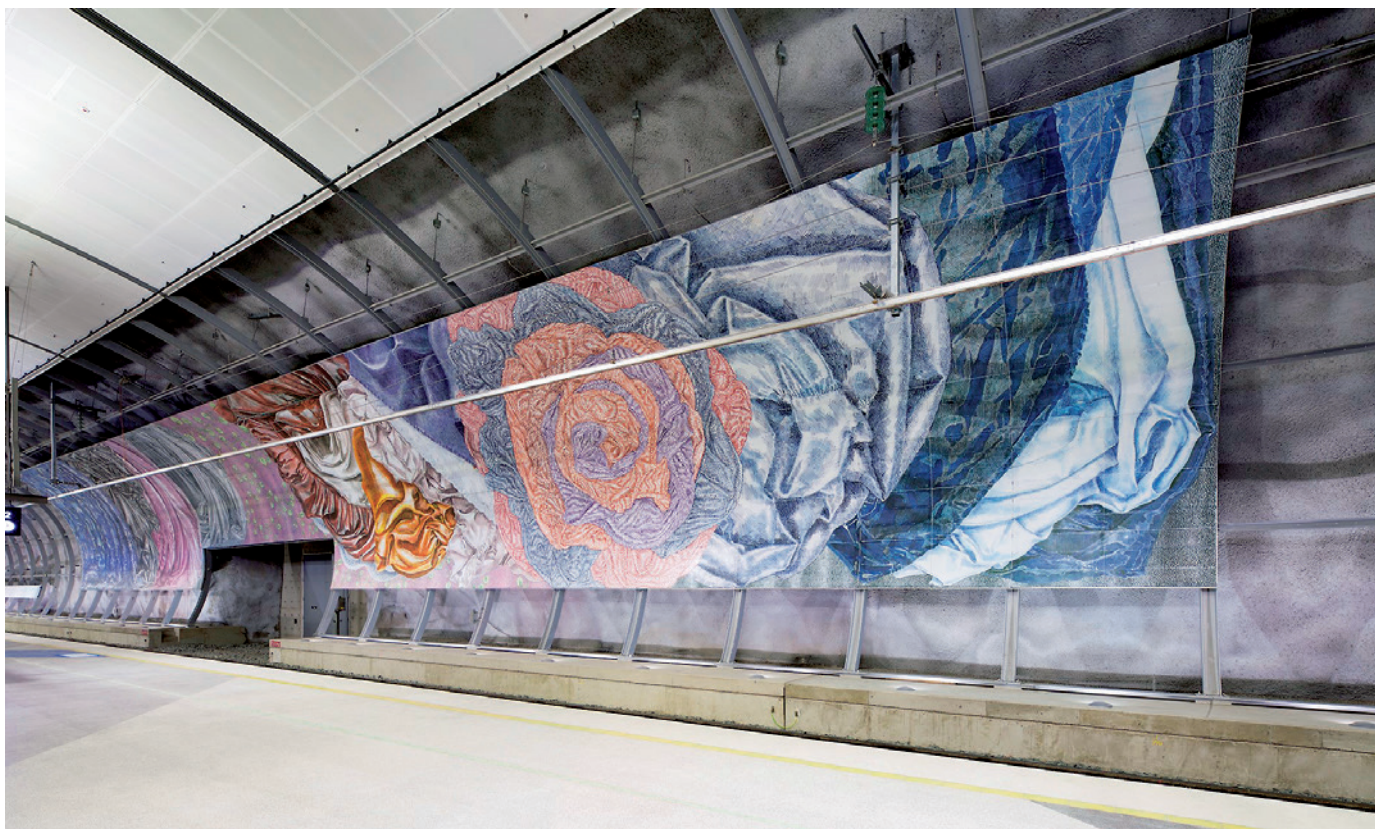
Maritta Koivisto

2

3

4

Kehäradan taide elävöittää ympäristöä

Kehärata on elävä esimerkki julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä. Valtio ja kunta tukivat toisiaan, mutta mukana on ollut Suomen suurimmat konsulttitoimistot ja taiteilijoiden parhaimmisto, kun Kehärata on kaivautunut pääkaupunkisedun maisemiin. Vantaan kaupungin organisaation monet edustajat ovat antaneet oman panoksensa pitkäjänteiseen prosessiin. Jokaisen panos on ollut tärkeä ja merkityksellinen.

Kun aikoinaan laadittiin Kehäradan asemakaava, suunnittelun kuluessa kiteytyi varsin yhteinen näkemys radan muodostamasta helminauhasta, jossa jokainen asemanseutu olisi oma helmensä, erikokoinen, eri värinenkin ja erityinen omalla tavallaan. Me Vantaalla työskentelevät totesimme ylpeänä sen työn pääsevän kaupungin ennätysten kirjaan: laadittiin 18 km pitkä asemakaava, josta 7 km oli maanalaista asemakaavaa – ensimmäistä kertaa. Jossain vaiheessa arvioitiin myös, että Kehäradan hankkeessa olisi edustettuna maan kaikki suurimmat suunnittelun ja rakentamisen isot konsulttifirmat eli parasta osaamista tässä maassa.

Vantaa on varsin nuori kaupunki ja jatkuva muutos on arkipäivää. Vantaalla on vahvana käsitys, että Kehärata tulee muuttamaan ihmisten arkielämää voimakkaasti. Myös tavalla, jota

emme edes vielä tiedä. Kestävälle kaupunkisuunnittelulle tämä tarkoittaa haastetta: kuntalaisten viihtyminen uusilla alueilla on paras mittari kestäväälle kehitykselle.

Miksi tämä kaikki? Me emme tee tätä työtä itsellemme tai pelkästään taidetta taiteen vuoksi. Me teemme työtä kuntalaisten parhaaksi. Taiteen on todistettu edistävän ihmisen hyvinvointia monella mittarilla. Näin ollen kaikista suurin kiitos kuuluu taiteilijoille, jotka ovat jättäneet kättensä jäljet jo asemille. Myymäen yhteisöllinen taide, Kivistön, Leinelän, Aviapoliksen, Lentoaseman, Tikkurilan asemien helmet: kaikilla on oma luonteensa.

Mukana olevat taiteilijat ovat Vesa-Pekka Rannikko, Ari Björn, Heini Matveinen, Leonhard Lapin, Liisa Ilveskorpi ja Mikko Rikala, Ari Kujala, Pekka Jylhä, Jaakko Niemelä. Lista tulee jatkumaan.

Kaupungit ovat ikuisia, myös työ taidekaupunkien eteen jatkuu: ensi kesänä on jälleen Kivistön taidekaupunki seminaari.

Lea Varpanen,

kaavoituspäällikkö, Vantaa

Art along Ring Rail Line receives acknowledgement

The Finnish Foundation for Environmental Art has given the Environmental Art Award 2015 to the art on display along the Ring Rail Line.

The Ring Rail Line, which was opened for traffic in July 2015, is one of the important public transport projects of the recent years in the Helsinki region. Artworks specifically designed for the different stations turn everyday travel into a more colourful experience for the passengers who use the Line and the stations. Examples of the artworks include Aarne Jämsä's "Helman heilahdus" (Swirl of the dress) at the railway station of the Airport, and the Animation by Tuula Närhinen at Leinelä station.

The artwork on Ring Rail Line is an excellent example of the integration of art into the public environment starting already at the design stage. The use of art to enliven the Ring Rail Line is a requirement specified in the town plan of the City of Vantaa. Practical realisation is steered by the environmental art plan prepared for the Ring Rail Line project. The execution of the plan has given each station a unique identity expressed through art. This sends a message to the passengers who use the stations; the developers of the environment have a positive attitude based on respect for the end-users towards these mundane facilities.

5

6

4 Aarne Jämsä: Helman heilahdus, 2015. Lentoaseman asema. Valtion taideteostoitumikunta.

5 Ari Kujala: "Graafinen maisema" seinämaalaus Vantaan Kivistössä Hämeenlinnanväylän alikul-kutunnelissa, 2015.

6 Leonhard Lapin: "Archetypal Colour Theory" -seinämaalaus Kivistön asemalla, 2015.

Lisätietoja / Ympäristötaiteen Säätiö:

Asiamies Erja Väyrynen, puh. 044-0987 561, erja.vayrynen@ymparistotaide.fi
Hallituksen puheenjohtaja Jorma Mukala, 045-6357 634, jorma.mukala@safa.fi
www.ymparistotaide.fi

Lisätietoja / Kehärata-projekti:

Lea Varpanen, Kivistön kaavoituspäällikkö, Vantaan kaupunki
puh. +358 40 847 0944, lea.varpanen@vantaa.fi
Juha Kansonen, projektipäällikkö Kehärata-projekti, Liikennevirasto, puh. 0295343633, [juha.kansonen@liikennevirasto](mailto:juha.kansonen@liikennevirasto.fi)